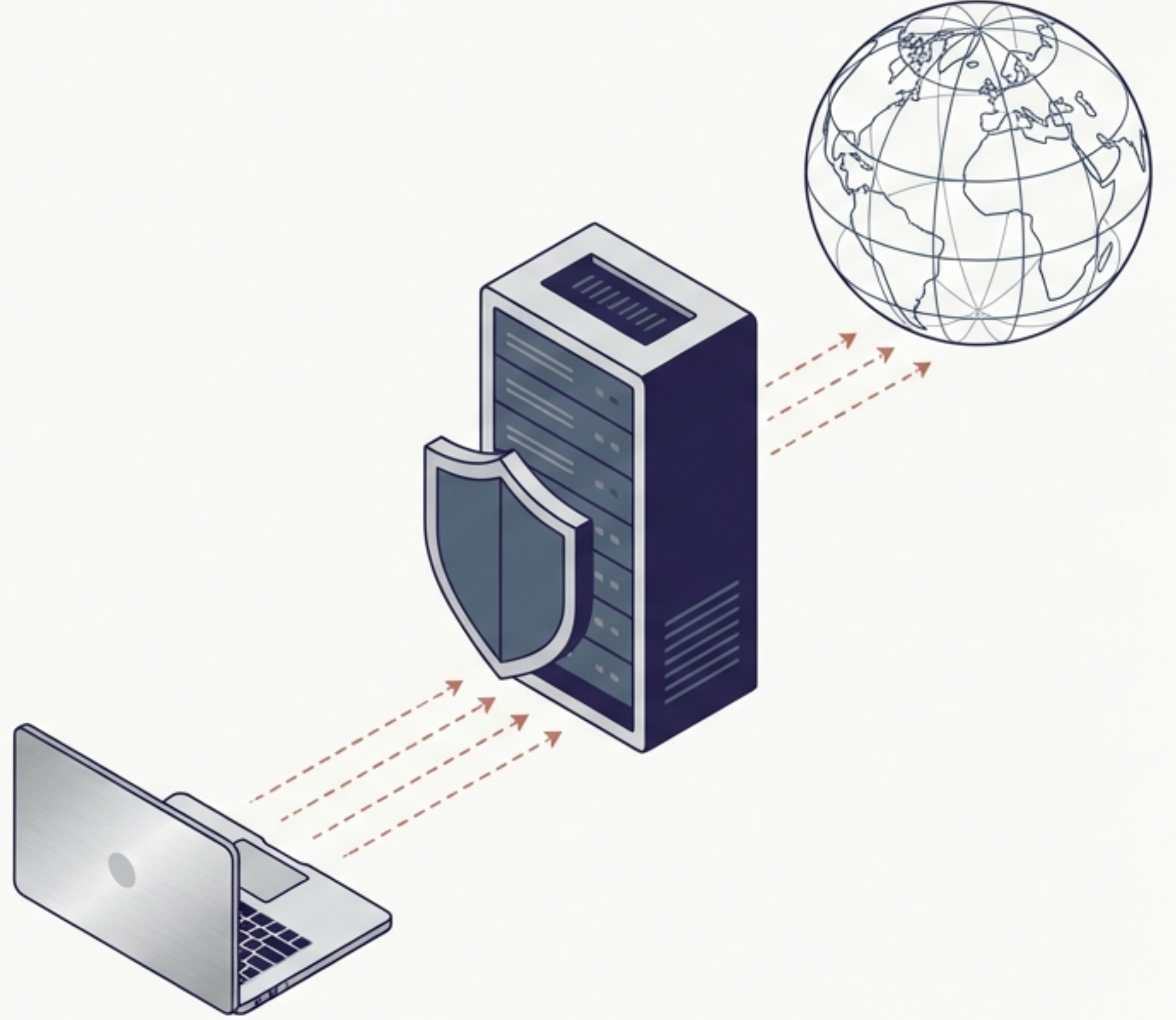

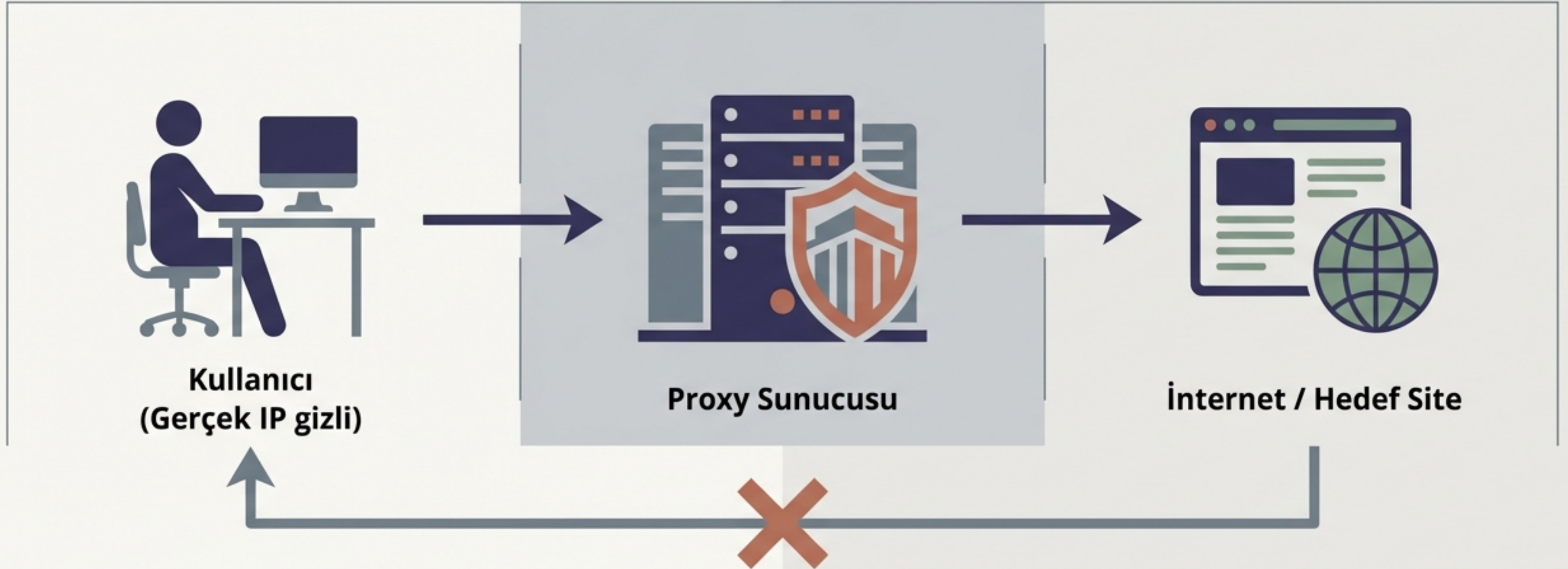
Proxy (Vekil Sunucu) Rehberi

İnternetteki Dijital Aracı:
Nedir, Nasıl Çalışır ve
Çeşitleri Nelerdir?

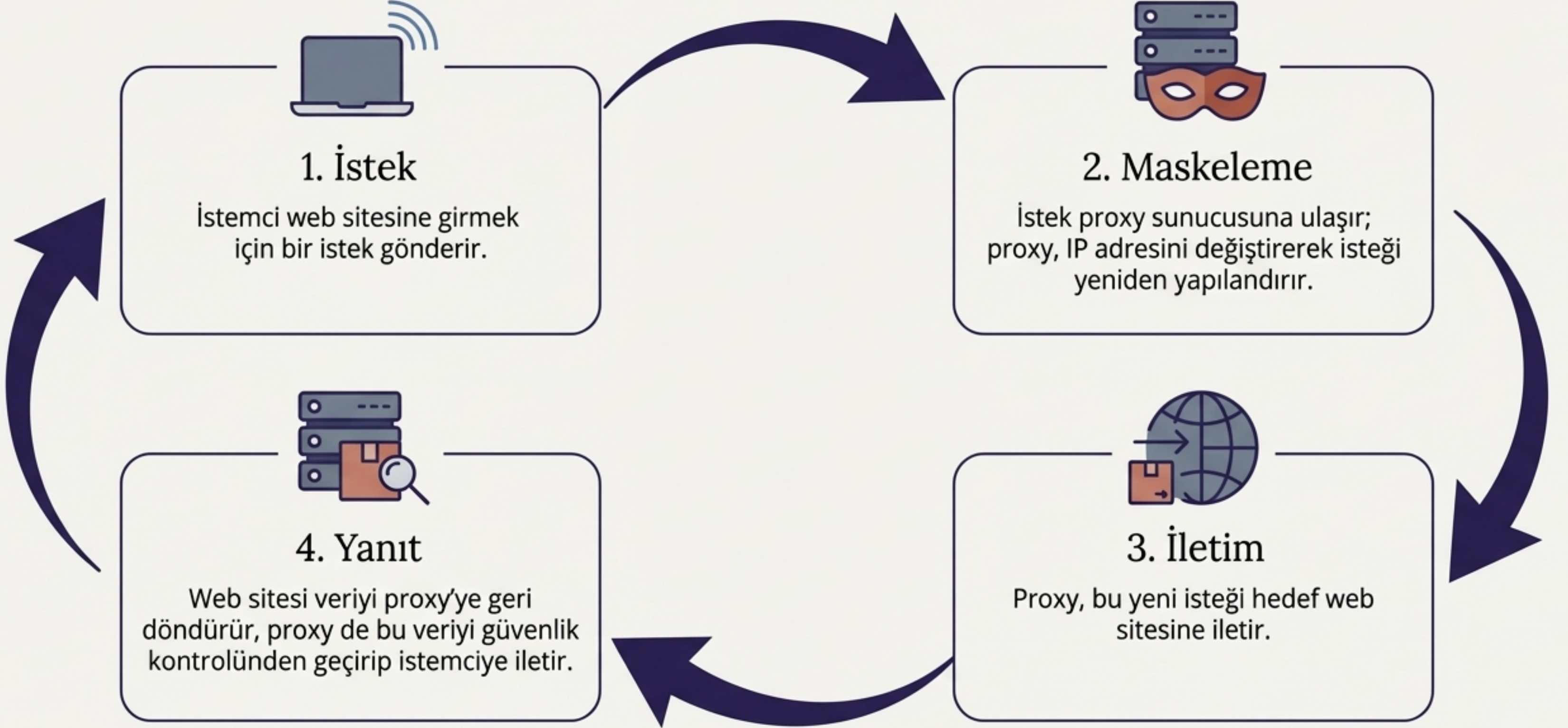

Proxy (Vekil Sunucu) Nedir?

Proxy, son kullanıcı ile internet arasında duran dijital bir aracı veya ağ geçididir. İstemci ile web sunucusunu küresel ağdan ayırır, kullanıcının gerçek IP adresini gizleyerek internete farklı bir kimlikle bağlanmasını sağlar.

Bir Proxy Nasıl Çalışır?

Proxy'nin Temel Amaçları Nelerdir?

Gizlilik

Kullanıcının gerçek IP adresini maskeleyerek internette anonim gezinmeyi sağlar.

Güvenlik

Zararlı yazılımları filtreler, hacker saldırılarına karşı ek bir savunma katmanı oluşturur.

Hız ve Önbellekleme

Sık ziyaret edilen web sayfalarını önbelleğe alarak bant genişliğinden tasarruf sağlar ve erişimi hızlandırır.

Erişim Kontrolü

Kurumların internet kullanımını kısıtlamasını veya coğrafi engelleri (geo-blocks) aşmasını sağlar.

Proxy Kullanımının Avantajları

İstemcinin kimliğini (IP adresini) gizler.

Coğrafi kısıtlamalara sahip (geo-restricted) içeriklere erişim sağlar.

Gelen trafiği sıkıştırarak bant genişliğinden tasarruf ettirir.

Güvenlik duvarlarının arkasındaki kısıtlı içeriklere ulaşmayı kolaylaştırır.

Ağı kötü amaçlı yazılımlardan (malware) korur.

Dezavantajları ve Riskleri

Veri Gizliliği Riski

Proxy önbelleği (cache), şifreler gibi kişisel verileri kaydedebilir. Aracıya güvenmek zorunludur.

Performans Kaybı

Araya giren fazladan sunucu, ağ iletişiminde gecikmeye (latency) neden olabilir.

Şifreleme Eksikliği

Özellikle ücretsiz genel (public) proxy'ler zayıf şifreleme sunar, hacker saldırılarına karşı savunmasız olabilir.

Maliyet ve Kaynak

Yüksek kaliteli (elite) ve donanımsal proxy sunucularının konfigürasyonu, CPU/bellek tüketimi ve bakımı pahalıdır.

Kritik Fark: Proxy vs. VPN

	Proxy	VPN
Şifreleme (Encryption)	Trafik genelde şifrelenmez.	Tüm trafik şifrelenir.
IP Gizleme	Gizler ancak sunucu sahibi IP'nizi görebilir.	Gerçek IP adresinizi tamamen gizler.
Çalışma Katmanı	Uygulama seviyesinde (örn: sadece tarayıcı).	İşletim sistemi seviyesinde (tüm cihaz).
Önbellek (Cache)	Kullanır (hızı artırır).	Kullanmaz.
Güvenlik Seviyesi	Daha düşük.	Daha yüksek.

Çeşitleri - Trafik Yönüne Göre

Forward Proxy

İstemcileri (kullanıcıları) internetin tehlikelerinden korur. Okul veya şirket ağlarında erişimi yönetmek için kullanılır.

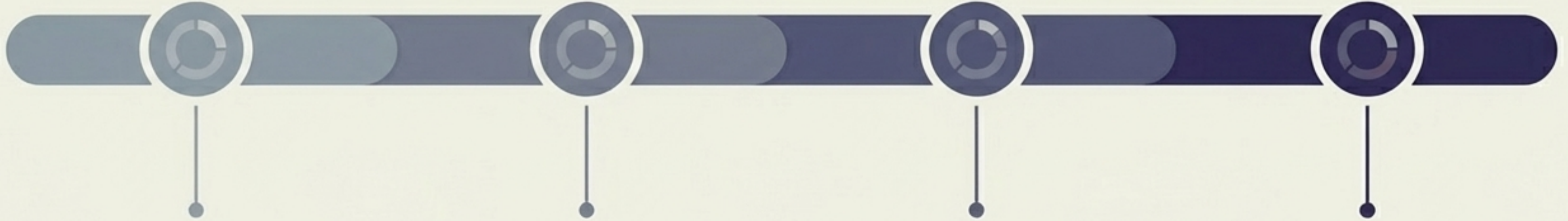
Reverse Proxy (Ters Vekil Sunucu)

Web sunucularını dış dünyadan korur. Yük dengeleme (load balancing) ve SSL şifreleme için doğrudan web sunucusunun önüne yerleştirilir.

Çeşitleri - Gizlilik Seviyesine Göre

Gizlilik Seviyesi Ölçer

1. Şeffaf (Transparent)

Düşük Gizlilik. IP gizlemez. İçerik filtreleme ve önbellekleme (caching) için kullanılır. Okul/iş ağlarında yaygındır.

2. Anonim (Anonymous)

Orta Gizlilik. IP'nizi gizler ancak hedef siteye kendisinin bir proxy olduğunu bildirir. Temel sörf için uygundur.

3. Çarpıtan (Distorting)

Orta-Yüksek Gizlilik. Hedef siteye yanlış/sahte bir IP gönderir. Coğrafi engelleri aşmak için kullanılır.

4. Yüksek Anonimlik (Elite)

Maksimum Gizlilik. Hem gerçek IP'nizi hem de proxy olduğunu gizler. Tamamen gizlenmek için kullanılır.

Çeşitleri - IP Kaynağına Göre

Veri Merkezi (Datacenter)

ISS (İnternet Servis Sağlayıcı) ile bağlantısı yoktur. Çok hızlıdır ve ucuzdur. Ancak web siteleri tarafından çok kolay tespit edilip engellenebilir.

Bireysel (Residential)

Gerçek ISP'lerden alınan gerçek ev IP'leridir. Normal kullanıcı gibi görünür, tespit edilmesi çok zordur, oldukça güvenilirdir ancak pahalıdır.

Mobil (Mobile)

3G/4G/5G mobil operatör ağlarından alınan IP'lerdir. Engellenmesi en zor olan türdür, sosyal medya yönetimi için en idealidir.

Çeşitleri - Erişim Şekli ve Protokole Göre

Profesyoneller Proxy'yi Nasıl Kullanır?

Veri Kazıma (Web Scraping)

Rakiplerin fiyatlarını veya pazar verilerini, IP engeli yemeden büyük ölçekli olarak toplamak (Rotating Proxy ile).

Çoklu Hesap Yönetimi

Sosyal medya platformlarında banlanmadan birden fazla markanın hesabını güvenle yönetmek.

SEO İzleme ve Araştırma

Farklı ülkelerdeki Google arama sonuçlarını ve konum tabanlı sıralamaları doğru bir şekilde analiz etmek.

Ağ İçi Kontrol (İş/Okul)

Çalışanların veya öğrencilerin zararlı/dikkat dağıtıcı sitelere girmesini şirket politikası gereği engellemek.

Nasıl Ayarlanır? - Gereksinimler

Bir proxy sunucusuna bağlanabilmek için cihazınızda manuel bir yapılandırma yapmanız gerekir. Kurulumu başlamadan önce sağlayıcınızdan şu bilgileri edinmelisiniz:

- ☐ **1. IP Adresi** - Yönlendirileceğiniz sunucunun adresi (Örn: 192.168.1.50)
- ☐ **2. Bağlantı Noktası (Port)** - İletişim kapısı numarası (Örn: 8080)
- ☐ **3. Kullanıcı Adı** - (Opsiyonel - Private Proxy'ler için)
- ☐ **4. Şifre** - (Opsiyonel - Private Proxy'ler için)

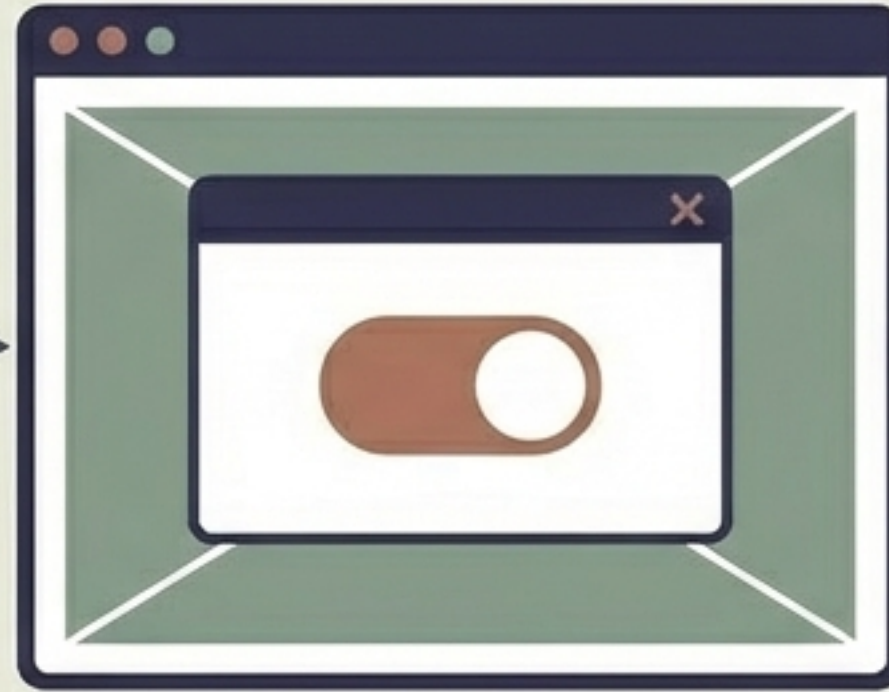

Adım Adım Kurulum Mantığı

Adım 1: Ağ Ayarlarına Erişim

Cihazınızın Wi-Fi/Ağ veya Tarayıcı ayarlarına girin.

Adım 2: Manuel Yapılandırma

'Manuel Proxy Kurulumu' seçeneğini aktif hale getirin.

Adım 3: Bilgileri Girin

Sağlayıcınızdan aldığınız IP ve Port numarasını yazıp kaydedin.

(Not: Tarayıcı eklentileri kullanarak bu adımları tek tıkla da yapabilirsiniz).

Özet: Hangi Proxy Size Uygun?

İhtiyacınız büyük veri toplamak /
Web Scraping mi?

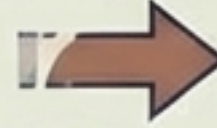
Rotating Residential Proxy

Amacınız düşük bütçe ile
yüksek hız mı?

Datacenter Proxy

Şirket içi çalışan trafiğini
yönetmek mi istiyorsunuz?

Forward Proxy

Kendi web sunucularınızı dış
saldırılardan korumak mı istiyorsunuz?

Reverse Proxy

Sadece temel bir gizlilik ve coğrafi
kısıt kaldırma mı arıyorsunuz?

Anonymous / Elite Proxy